

Aan College van Burgemeester en Wethouders Gemeente Tytsjerksteradiel.

25 april 2026

Betreft:
Visie versterken sociale basis Tytsjerksteradiel
De Mienskip foarút

Geacht college,

De Adviesraad WMO heeft kennisgenomen van de Visie Versterken Sociale basis (concept) van de daarbij betrokken beleidsmedewerker.

Ter beschikking gestelde informatie

Concept Visie versterken sociale basis Tytsjerksteradiel

Gevolgte procedure:

De nieuw op te stellen visie is besproken tijdens de maandelijkse vergaderingen van de Adviesraad WMO. Daarbij is de betrokken beleidsmedewerker Sociaal Domein (Dana de Wolf) op verzoek aanwezig geweest ter toelichting.

Naar aanleiding van het ontvangen concept zijn de volgende aanbevelingen voor aanpassing opgesteld:

De adviesraad is gematigd positief over de nieuwe visie en is van mening dat er een aantal aanpassingen nodig zijn om het stuk beter leesbaar en inhoudelijk beter aansluitend bij de maatschappij te laten zijn.

Opvallend vindt de adviesraad, na lezing, dat naar voren komt dat er vanuit de burgers actie wordt verwacht met daarbij het idee dat er sprake is van een terugtrekkende gemeentelijke overheid. De overheid lijkt over te willen gaan naar een (waar gevraagd) ondersteunende rol richting de burgers maar weet daarbij onvoldoende duidelijk maken hoe deze ondersteuning (praktisch dan wel financieel) vorm moet krijgen. Daarbij lijkt het vernieuwen van de visie eerder een bezuinigingsintentie te hebben.

Mienskip krijgt daarmee een andere lading, te weten niet “we helpen elkaar” maar we moeten elkaar ondersteunen. Er komt nog meer druk op vrijwilligers en mantelzorgers. Een groep die al overbelast is en nu en in de toekomst in aantallen zal gaan afnemen. Is voldoende duidelijk bij de overheid dat mantelzorg altijd vrijwillig is en nooit als een verplichting mag worden opgelegd? In hoeverre is de gemeente nog dienstbaar richting de burger.

Leesbaarheid:

- Te lange zinnen waardoor de leesbaarheid afneemt. Een zin moet herlezen worden om te kunnen begrijpen. Advies is om korte zinnen en meer opsommingstekens te gebruiken;
- Start de visie met een overzicht van de gebruikte begrippen en afkortingen;
- In de visie wordt consequent gebruik gemaakt van de “wij/we” vorm zonder dat duidelijk is voor de lezer wie/wat daarmee bedoeld wordt;

Algemeen:

- In de visie wordt aangegeven dat SMART opstellen van de doelen niet mogelijk is door het ontbreken van een nulmeting (onvoldoende ingevulde vragenlijsten). Echter ook zonder een nulmeting kunnen doelen opgesteld worden volgens de SMART methode;
- Advies is bij het opstellen alvast rekening te houden met de praktische uitvoerbaarheid van de gestelde doelen en de bijbehorende financiële consequenties;
- Op een aantal plekken wordt uitgegaan van veronderstellingen (meningen), een visie moet uit feiten bestaan;
- Uitzetten vragenlijsten: nu alleen online gedaan en daarmee bereik je een hele kleine groep. Uitgesloten zijn o.a.: digitaal niet- en minder vaardige burgers; anderstaligen; analfabeten. Om de respons te vergroten is een idee om te zoeken naar manier om een breder publiek te bereiken. Hierbij kun je denken aan het betrekken van: huisarts; thuiszorg; bibliotheek; scholen; GGD; kerken; sportverenigingen e.d.;
- Dorpentoer (of een andere vorm om de burgers te bereiken) zal vaker dan eens per 4 vier jaar moeten gebeuren, bijvoorbeeld twee jaar. Input van de burgers is belangrijk om draagvlak te creëren;

Tekstueel:

- Pagina 4 “Samenvatting”: hernoemen naar aanleiding en opnemen de leeswijzer die nu op pagina 13 is opgenomen. De tekst onder het kopje leeswijzer bevat de definitie/basis van de visie;
- Pagina 4: de tekst onder “Onze visie en doelen” op een nieuwe pagina in plaats van onder de aanleiding;
- Pagina 5: het opgenomen stroommodel is qua inhoud compleet, echter de leesbaarheid en welke prioriteit bij welke pijler hoort is zonder verduidelijk verwarrend;
- Pagina 7 + 8 + 9: aanleiding + inleiding moet aan het begin en niet later in het stuk;
- Pagina 7 1.1 tweede zin staat “opzichten” en dit moet zijn “inzichten”;
- Pagina 8 tabel: rol van de gemeente (de voetnoot voegt geen verduidelijking toe kan weggelaten worden) + hokje er onder spreekt van basisvoorzieningen (opnemen in de begrippenlijst welke dit zijn);

- Pagina 8 en 9: in de tekst wordt aangenomen dat het versterken van de sociale basis voor de opgenomen doelgroepen van belang is. Op basis waarvan (feiten, onderzoeken) is dit vastgesteld. Het lijkt een limitatieve opsomming maar deze is veel breder (bijv. niet opgenomen de volgens de definitie niet kwetsbare jongeren die juist wel een enorme eenzaamheid ervaren);
- Pagina 9 laatste zin: voorkomen gebruik maken van publiek gefinancierde gelden → publiek gefinancierd is juist bedoeld voor zorg aan de burgers. Dit leest als een bezuiniging op zorg aan de burgers, waar is de bezuiniging in bijvoorbeeld de overhead bij de gemeente;
- Pagina 14 laatste punt in de opsomming (45% eenzaam): definitie eenzaamheid?
- Waar komen de cijfers vandaan? Deze lijken uit bijlage III te komen: voorkeur is dan om deze in de tekst op te nemen. Op deze manier is de context niet duidelijk;
- Pagina 15 punt 3.3 2e alinea "vindplekken": wat wordt hier mee bedoeld? Verduidelijken;
- Pagina 16 t/m half 20: opnieuw benoemd de doelen, pijlers en prioriteiten. De inhoud van deze tekst is uitgebreider dan eerder in de visie opgenomen. Herhaling is niet nodig en doet afbreuk aan de leesbaarheid. Deze tekst op één plek neerzetten in de visie;
- Pagina 26 Werkagenda: advies deze niet opnemen. De werkagenda hoort bij de uitvoering en niet bij de visie;
- Pagina 26 en verder hoort o.i. eerder in de uitvoering thuis en is o.i. geen onderdeel van de visie;
- Bijlagen:
 - I: geen bijlage maar onderdeel laten zijn van de visie (bij de definitie van sociale basis);
 - II: hoort niet bij de visie + is niet een complete weergave. Deze kan o.i. vervallen;
 - III: geen bijlage maar onderdeel laten zijn van de visie;
 - IV: relevantie ontbreekt: is een diagram zonder uitleg (hoeveel ingevuld; welke vragen zijn gesteld e.d.), deze kan eruit;
 - V: waarom toegevoegd, relevantie? Is het plaatje compleet gezien de pijl met tekst wat er voorafgaat? Past bij het uitvoeringsbesluit en niet bij de visie.

Na het vaststellen van de visie is de vervolgstap de uitvoering:

- Hoe wordt de samenwerking gezocht door de gemeente met de burgers om de visie uit te rollen.

In vertrouwen u hiermee van dienst te zijn geweest. Wij zien uw reactie en verwerking graag tegemoet.

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Dagelijks bestuur Adviesraad